

Jaar 2012
Afdeling *
Nummer *
Publicatiedatum *

Onderwerp

Initiatiefvoorstel van het raadslid de heer Van Lammeren, getiteld: Amsterdam gifvrij.

Aan de Gemeenteraad

De Gemeenteraad van Amsterdam,

Gezien het initiatiefvoorstel van het raadslid Van Lammeren,

Besluit:

Het gebruik van voor mens, dier en milieu schadelijke chemische onkruidbestrijdingsmiddelen zoals RoundUp (glyfosaat) stop te zetten door het onkruidbeheer in de openbare ruimte op de A-lijst te zetten en vervolgens het gebruik van deze middelen centraal te beëindigen.

Het lid van de Gemeenteraad,

Johnas van Lammeren

Toelichting

Aanleiding

In Amsterdam wordt het onkruidbestrijdingsmiddel RoundUp gebruikt om stoepen, straten en kinderspeelplaatsen onkruidvrij te houden. RoundUp is een omstreden middel dat negatieve effecten heeft op de gezondheid van mens en dier, en het is schadelijk voor het milieu. De werkzame stof, glyfosaat, wordt in verband gebracht met verschillende soorten kanker, Parkinson, aandoeningen van het zenuwstelsel en hormoonverstoringen.ⁱ

Glyfosaat wordt veelvuldig in het Nederlandse oppervlaktewater aangetroffen, waar het de biodiversiteit aantast en een gevaar vormt voor de winning van veilig drinkwater. Uit onderzoek van RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) in 2006 bleek dat de afspoeling van glyfosaat van verhard oppervlak naar de riolering de belangrijkste bron en emissieroute is voor de aanwezigheid van deze stof in het oppervlaktewaterⁱⁱ. In reactie hierop is besloten om het gebruik van glyfosaat vanaf 1 januari 2008 slechts toe te staan onder gebruiksbepalingen die zijn uitgewerkt in het DOB-systeem (Duurzaam onkruid Beheer). Metingen in de Maas en RWZI (Rioolwaterzuiveringinstallaties) laten echter een toename zien van de glyfosaatvracht, waardoor geconcludeerd kan worden dat de regulering nog geen gunstig effect heeft gehad.ⁱⁱⁱ

Ook volgens de dataset van de bestrijdingsmiddelenatlas (www.bestrijdingsmiddelenatlas.nl, versie 2.0) is glyfosaat meestal aanwezig in hoeveelheden die boven de detectielimiet en drinkwaternorm vallen. Glyfosaat is verantwoordelijk voor 25% van de knelpunten in de drinkwaterbereiding uit oppervlaktewater.^{iv} Het zuiveren van het drinkwater kost veel moeite en veel geld.

Bovendien worden door het gebruik van één soort herbicide (RoundUp) planten resistent tegen glyfosaat, waardoor de efficiëntie afneemt en er steeds meer moet worden

gespoten.^v In 2002 berichtten Amerikaanse wetenschappers al dat steeds meer planten resistent waren tegen RoundUp. In verschillende landen, zoals de Verenigde Staten en Australië, zijn veel raaigrassen al resistent. Van soorten als klaver en wikke is bekend dat ze al vrij goed tegen glyfosaat bestand zijn.^{vi}

RoundUp in Amsterdam

De Partij voor de Dieren stelde in augustus en oktober 2011 schriftelijke vragen om het gebruik van RoundUp in Amsterdam op de agenda te zetten. Tegelijkertijd werd landelijk in september door de Tweede Kamer een motie aangenomen om het non-commerciële gebruik van RoundUp te verbieden. Staatssecretaris Atsma kondigde hierop een verbod aan, maar bleek hier naderhand geen haast mee te willen maken. Hij wil volgens het Nationaal Actieplan Duurzame Gewasbeschermingsmiddelen het verbod pas in 2018 laten ingaan.

Hierop heeft de Partij voor de Dieren de wethouder verzocht om een schot voor de boeg te nemen op de landelijke situatie en het gif in Amsterdam niet langer te blijven gebruiken. De wethouder gaf aan dat de bevoegdheid om deze keuze te maken niet bij hem, maar bij de stadsdelen lag. Hij gaf aan niets aan de stadsdelen te willen opleggen, maar wel het onderwerp te willen agenderen op het portefeuillhoudersoverleg.

Een recente rondgang langs de stadsdelen leert dat na de oproep van de wethouder alleen stadsdeel Oost en Zuidoost bereid zijn om eventueel versneld te stoppen met het gebruik van RoundUp, doordat zij van plan zijn het onderwerp te agenderen in de deelraadsvergadering. De stadsdelen Zuid, Noord, Westpoort en Centrum hebben aangegeven RoundUp te blijven gebruiken. Stadsdeel West en Nieuw-West gebruikten volgens de brief van de wethouder RoundUp niet. Echter uit schriftelijke vragen, die de SP in Nieuw-West stelde, kwam naar voren dat ook in Nieuw-West RoundUp wordt gebruikt op stobben en "plaagonkruid", zoals zevenblad. De wethouder in Nieuw-West heeft inmiddels toegezegd naar alternatieven op zoek te gaan.

De alternatieven

Er bestaan tal van mogelijkheden om onkruid op verharding weg te halen. Hieronder worden ze besproken. Een combinatie van ondergenoemde is natuurlijk ook mogelijk.

Andere bestratingskeuze

Bij de keuze voor een bepaald type bestrating kan, afhankelijk van de gewenste infiltratiegraad van hemelwater in de bodem, worden gekozen voor een type bestrating waartussen graszaad wordt ingezaaid, zodat een combinatie van bestrating en begroeiing ontstaat. Dit kan tevens wateroverlast tegengaan.

Keuzes in het beheer

Niet al het onkruid wordt ook als een on-kruid ervaren door buurtbewoners. Het wijzigen van het beleid in de bestrijding van onkruid door bijvoorbeeld bij stoepen en speelplaatsen bloemen in te zaaien en deze ten volle tot hun recht te laten komen, levert een straatbeeld op met meer kleur en minder beheer. Bovendien is zo'n beleidskeuze bevorderlijk voor de biodiversiteit.

Heet water

Als onkruid toch bestreden moet worden, kan dit op vele manieren. De heetwatermethode maakt gebruik van opgewarmd water, dat bijvoorbeeld uit sloten afkomstig is. Het wordt verwarmd tot 98 °C. De planten worden vervolgens besproeid en gedood met het hete water. Moeilijke plekken kunnen met handmatige heetwaterapparatuur behandeld worden.

Stoom

Een variant op de heetwatermethode is het gebruik van stoom. De stoom wordt onder hoge druk en bij een temperatuur van 120-140 °C op de plant gespoten, waardoor deze wordt gedood.

Hete lucht

Hete lucht werkt door middel van hete luchtcirculatie. Verschillende bronnen melden temperaturen die variëren van 110-370 °C. Door de hete lucht gaan de planten en de zaden dood.

Branden

Er zijn twee soorten branders: de stootbrander en de infraroodbrander. De stootbrander doodt de planten door middel van hoge temperaturen, namelijk rond de 800 °C. De infraroodbrander verhit een plaat of een metalen rooster. Deze techniek kan op alle verhardingen toegepast worden, ook bij zware onkruidbezetting. De behandeling werkt tevens preventief, want de zaden worden ook gedood.

Borstelen

Borstelmachines kunnen onkruid verwijderen, maar zijn niet geschikt voor zware onkruidbezetting. Het onkruid wordt van de verharding afgesneden. Borstelmachines kunnen ook worden ingezet als preventieve maatregel. Door regelmatig het zand van verhardingen te verwijderen, wordt de groei van onkruid verhinderd.

Schoffelen

Het handmatig verwijderen van planten door middel van het uittrekken van de plant inclusief de wortel.

Voorstel

De Partij voor de Dieren vindt het gezien de schadelijkheid van de stof noodzakelijk om snel met het gebruik van RoundUp (glyfosaat) in de openbare ruimte te stoppen. Ook het gebruik van soortgelijke schadelijke middelen moet voorkomen worden. De huidige verdeling van taken tussen centrale stad en stadsdelen laat het echter niet toe om deze beslissing centraal te nemen.

Om het gebruik van RoundUp versneld stop te kunnen zetten, stelt de Partij voor de Dieren voor om het onderwerp onkruidbeheer in de openbare ruimte op de A-lijst te zetten. Hierna kan het gebruik van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen, zoals RoundUp centraal stop worden gezet. De hierbovengenoemde alternatieven dienen ter inspiratie. Zo kunnen in de toekomst alle Amsterdammers genieten van een veilige, gifvrije openbare ruimte.

* De sterretjes worden door de Griffie ingevuld

In te vullen door het raadslid/de fractie:

1. naam/namen van raadslid/-leden;	6. formulering besluit;
2. datum van indienen;	7. naam/namen van raadslid/-leden incl. initialen;
3. titel initiatiefvoorstel;	8. eventueel een toelichting, indien niet nodig, dit verwijderen.
4. vrije tekst;	
5. naam raadslid/raadsleden;	

ⁱ Voor een compleet overzicht van actuele en onafhankelijke studies naar de gevaren van Roundup zie het rapport 'Herbicidetolerance and GM crops' van Greenpeace: <http://www.greenpeace.nl/Publicaties-2011/Herbicide-tolerance-and-GM-crops/>

ⁱⁱ Emissie van gevaarlijke stofgroepen in beeld 2010 Grontmij in opdracht van Rijkswaterstaat

ⁱⁱⁱ Emissie van gevaarlijke stofgroepen in beeld 2010 Grontmij in opdracht van Rijkswaterstaat

^{iv} http://www.clm.nl/uploads/nieuws-pdfs/persberichtchemievrije_onkruidbestrijding.pdf

^v <http://www.knpv.org/db/upload/documents/Gewasbescherming/2005gb36nr2.pdf#page=58>

^{vi} http://vroegevogels.vara.nl/Nieuws-detail.1006.0.html?&tx_ttnews%5Btt_news%5D=119110&tx_ttnews%5BbackPid%5D=842&cHash=77e2cfffbd